

NICOLETA STAN-ȚURCANU*

**UN MĂNUNCHI DE SCRISORI ADRESATE
DE DIMITRIE A. STURDZA LUI TITU MAIORESCU**

În fondul de corespondență Titu Maiorescu care se află la Biblioteca Academiei Române, se găsesc și câteva scrisori trimise de Dimitrie A. Sturdza¹ lui Titu Maiorescu între anii 1866 și 1904. Chiar dacă sunt foarte puține, aceste scrisori constituie o dovadă că cei doi, deși erau adversari politici, deoarece au făcut parte din partide diferite, au lăsat la o parte divergențele politice și au avut o colaborare fructuoasă, în special, în cadrul Academiei Române.

1.

București, 1866. 12 Noem.

Prea stimatul meu Domn,

Mi-am permis, fără a te întreba mai întâiu, dacă ocupațiunile multiple ce ai, te iartă, a te ruga oficial să ieai parte la lucrările pregătitoare pentru espozițiunea de la Paris. A. Odobescu îți trimite toate hârtiile atingătoare de această cestiune și mie nu-mi rămâne alta decât a te ruga să te înțelegi cu cumnatu-meu Suțu, pentru ca amândoi să activați strângerea și trimiterea obiectelor. La Iași foarte puțină parte au luat autoritățile la chiemarea ce li s-a făcut în această privire, timpul este foarte scurt, și nu cred că mă puteam adresa mai bine decât la Dvoastră amândoi, cu toate că știm că mai ales Dta ești foarte ocupat.

Primiți, vă rog, încredințarea stimei celei mai deosebite cu care mă însemn al Dvoastre serv și amic

D. Sturdza

---

* Doctorand, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, Academia Română, București.

¹ Despre Dimitrie A. Sturdza, de care mă ocup de câțiva ani încoace, a se vedea pe larg: Nicoleta Stan-Țurcanu, *Dimitrie A. Sturdza, istoric, publicist și secretar general al Academiei Române*, în *Ipostaze ale modernizării în Vechiul Regat*, vol. VII, editori Ion Bulei, Alin Ciupală, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2017, p. 126–150; idem, *Copilăria și studiile lui Dimitrie A. Sturdza*, în *AIIX*, tomul LV, 2018, p. 187–199; idem, *File din viața lui Dimitrie A. Sturdza*, în „Academica”, anul XXIX, 344–345, nr. 6–7, iunie–iulie 2019, p. 149–154; idem, *Rolul lui Dimitrie A. Sturdza la dezvoltarea Academiei Române*, în „Academica”, anul XXIX, octombrie–noiembrie (în curs de apariție). Referitor la activitatea politică a lui Dimitrie A. Sturdza, a se vedea, pe larg, Mihaela Damean, *Personalitatea omului politic Dimitrie A. Sturdza*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2012.

2.

Domnule Ministru,

M-am gândit mult, unde ar putea fi mai bine și mai îndemânatic pentru comisiune ca să se depue manuscriptele lui Eudoxie Hurmuzaki. Aș crede că localul cel mai nimerit ar fi Biblioteca Universității. Totuși opinez că și acolo ele să se depue într-o ladă de fer spre mai multă siguranță. Va trebui, mi se pare, o ladă N5. Dacă Domnia Voastră vă uniți cu această părere, vă rog să binevoiți a-mi indica oara la care ne-am pute întruni în localul Bibliotecii, fie aceasta Marți, fie și Mercuri, când vă veți înlesni. Propunerea mea e legată totodată de voința ce ați exprimat-o de a face ca comisiunea să fie independentă de ori și care fluctuațiuni politice.

Așteptând răspunsul Domniei Voastre, vă rog să primiți, Domnule Ministru, din mare încredințarea stimei mele celei mai deosebite și mai sincere.

D. Sturdza

În 8 Noembrie 1874
Bucuresci

3.

Prea stimate colega,

Mă ieartă dacă vin să te rog să nu vorbești încă de cestiunea lui Carp, până ce nu voiu fi pus la cale oarecare situațiuni cerute chiar de el. Veneam singur să te rog de aceasta, dar e cam târziu.

Cu cea mai distinsă stimă,
Al Dtale devotat coleg,

D. Sturdza

Vineri seara
15 oct. 1882

4.

Rog pe Domnul Maiorescu

Să binevoiască a asculta pe D. Schrage din Iași. Aș dori să puteți să-l ajutați căci merită o încurajare pentru silința ce pune a culege documente și monete românesce și a îmbogăți colecțiunile noastre.

18/30 Sept. 83

D. Sturdza

5.

Prea stimatul meu Domn și Coleg,

Vă rog foarte mult să mă iertați că mi-a fost cu neputință să vin ieri la oara determinată la Academie și că, reținut mai mult decât credeam, de o afacere la serviciu, eram în neputință de a te încunoscșița mai înainte, pentru a nu veni în zadar la Academie și a aștepta. Vă rog încă o dată să mă iertați că nu am venit la oara desemnată. Dacă vă este cu puțință să veniți astăzi la 5 la Academie, eu voiu da de știre Domnului Brândză, căci cred că o jumătate de oară de convorbiri va fi suficient pentru a ne hotărî asupra schimbărilor de făcut Regulamentului.

Vă rog primiți cu această ocasiune încredințarea prea deosebită, multă stimă și considerațiune.

D. Sturdza

În 2 Martie 1887

6.

4 mai 1888

Dimitrie Sturdza

Roagă pe Domnul T. L. Maiorescu să binevoiască a-i spune dacă poate veni la Domnia Sa pentru un pătrar de oară.

7.

București, 1 Ianuarie 1902

Urările de anul nou ce ne trimitem unii altora trebuie să fie de astă dată mai inimoase, căci Patria noastră trece printr-o crisă morală și materială. Nu trebuie să ne preocupe numai dănuirea la guvern a partidului național-liberal, ci mai ales viitorul și trăinicia a însuși statului român. Mai mult decât ori și când trebuie să ne stăpânim pornirile personale și să fim conscienți că dinaintea Patriei cu toții avem mari datorii de îndeplinit, căci numai pentru Patrie avem ființă în lume. Vă urez deci ani mulți și fericiți și să lucrăm cu toții cu curățenie de inimă și de suflet și cu devotament întreg pentru Patrie și Rege.

D. Sturdza

8.

7 ian. 1904

Iubite amice!

Să trăiesci la mulți ani sănătos, voios, muncitor totdeauna; La mulți ani și toată fericirea pentru Domnia Ta și a Domniei Tale.

Foarte m-ai încălzit cu articolul Domniei Tale din Tribuna din 3/17 Ianuarie. Mi l-am scris deoparte ca des să-l pot ceti – dreptar pentru ori și cine!

Al Domniei Tale devotat amic,

D. Sturdza

A BUNCH OF LETTERS ADDRESSED
BY DIMITRIE A. STURDZA TO TITU MAIORESCU
(Summary)

Keywords: Dimitrie A. Sturdza, Titu Maiorescu, Roumanian Academy, manuscripts of Eudoxiu Hurmuzachi.

This study presents, eight letters, dated between 1866 and 1904, addressed by Dimitrie A. Sturdza to Titu Maiorescu. These letters conserved at the Roumanian Academy Library, show the cooperation of the well-known politician Dimitrie A. Sturdza with the other important politician, Titu Maiorescu. Also, reveals informations and details regarding their influential role in political and cultural life.